

Handout workshop “Vaardigheden mbt stage bij LO-2”

Studiedag 24 november 2011

Dennis Witsiers (d.witsiers@fontys.nl)

Een van de onderdelen binnen LO-2 is de stage. Daarvoor hebben de leerlingen vaardigheden nodig. Deze vaardigheden kunnen wij ze leren in de lessen LO-2 en kunnen die direct koppelen aan de vaardigheden die nodig zijn voor andere stages zoals de Maatschappelijke Stage (MaS).

In deze theorieworkshop gaan we in op de vaardigheden die de leerling nodig heeft voor zijn/haar stage(s) en hoe waar deze leerling in hun ontwikkeling kunnen begeleiden.

Doel

- Een overzicht krijgen in de overlap tussen verschillende stages van de LO-2 leerling.
- Inzicht krijgen in welke vaardigheden nodig zijn voor deze stage(s)
- Hoe in te passen in de LO-2 lessen?
- Het nut van het gebruik van toetsvoorbeelden LO-2 inzien

Verschillende stages voor de LO-2 leerling:

1. Maatschappelijke Stage
2. Stage binnen LO-2
3. Stage tbv beroepsoriëntatie

1. Maatschappelijke Stage (MaS)

De Maatschappelijke Stage houdt in dat jongeren in het voortgezet onderwijs minimaal 30 uur vrijwilligerswerk doen als onderdeel van hun schoolcarrière. Op deze manier leren ze hun directe omgeving op een andere manier kennen en leveren ze een actieve bijdrage aan de samenleving. Kortweg gezegd: Alle jongeren tijdens hun schooltijd kennis laten maken met én een onbetaalde bijdrage laten leveren aan de samenleving. Na een uitgebreide uitprobeerfase is de Maatschappelijke Stage vanaf het schooljaar 2011-2012 verplicht.

De uitgangspunten voor de Maatschappelijke Stage zijn de volgende:

- Het gaat met name om vrijwilligerswerk. Iets wat plaats vind in de non-profitsector. Bij een vrijwilligersorganisatie, vereniging, instelling of maatschappelijke organisatie.
- Bedrijven kunnen ook een rol spelen op het gebied van maatschappelijk betrokken ondernemen.
- De school is degene die de regie in handen heeft en die de eindverantwoordelijke is.
- De school heeft de verantwoordelijkheid over haar leerlingen. En het is dus belangrijk dat de school samen met haar leerling de Maatschappelijke Stage voorbereid en evalueert.

Leerlingen blijken gemotiveerder te zijn als de Maatschappelijke Stage aansluit bij hun interesses. De Maatschappelijke Stage levert dan ook meer op. Daarom is het stimuleren van eigen initiatief belangrijk. Na een goede uitleg weten leerlingen vaak al waar ze graag hun Maatschappelijke Stage.

Wat opvalt is dat er weinig statistische- en meetgegevens beschikbaar zijn op het terrein van de sport en zeker op het terrein van de combinatie LO-2 en Maatschappelijke Stage.

De jongeren zouden zich door de Maatschappelijke Stage een stuk meer verantwoordelijk voor het functioneren van de samenleving gaan voelen. Dit wordt het burgerschap genoemd wat met de invoering van Maatschappelijke Stage wordt gestimuleerd. De school is een plek waar burgerschap te stimuleren is, want voor de leerling is het zijn of haar directe omgeving waarin hij of zij zich bevindt. De plek van de samenleving van een jongere is grotendeels op een school en hier wordt hij of zij geconfronteerd met verschillende zaken die niet alleen op school plaatsvinden, maar ook in de wereld buiten school, zoals gedragingen, meningsverschillen en geweld

Het burgerschapsvorming in het onderwijs kunnen in drie niveaus plaatsvinden, namelijk:

- Microniveau: de interne relaties binnen school;
- Mesoniveau: het zinvol en actief deelnemen aan de buitenschoolse activiteiten;
- Macroniveau: de kennis en inzicht over het ontstaan en het functioneren van een democratische samenleving en daarin actief deelnemen.

2. LO-2 stage

Voor de LO-2 stage dienen de leerlingen een (stage)opdracht uit te voeren waarbij ervaring wordt opgedaan met (vrijwilligers)werkzaamheden in het werkveld bewegen en sport, waarbij verslag wordt gedaan (schriftelijk, mondeling of andere wijze) van de opgedane ervaringen in dit maatschappelijke werkveld.

Dit is een handelingsdeel; de (stage) opdracht in het werkveld van bewegen en sport

In het programma is een stageopdracht opgenomen (eindterm 7, LO2/K/11). Deze stageopdracht kan een oriëntatie vormen op vrijwilligerswerk binnen het terrein van bewegen en sport (maatschappelijke stage), maar een specifiekere invulling voor een bepaalde (beroep)sector is ook mogelijk, waarmee deze opdracht meer een beroepsoriënterend karakter kan krijgen. Organisaties uit het werkveld van sport en bewegen en vervolgopleidingen ondersteunen dit van harte.

3. Stage tbv beroepsoriëntatie

Tenslotte heeft elke school vaak nog een stage-opdracht tbv het oriënteren op de vervolgopleiding en heeft een beroepsoriënterend karakter

Vaardigheden

1. Benodigde vaardigheden binnen de Maatschappelijke Stage

Vanaf het jaar 2011/2012 gaan alle leerlingen deze Maatschappelijke Stage lopen. Een stage die niet gezien moet worden als een stage waarbinnen praktijkervaring wordt opgedaan voor een bepaald beroep, maar een stage waarbinnen het elkaar helpen het voornaamste is.

Er zijn echter wel bepaalde vaardigheden nodig om een Maatschappelijke Stage te doen. Binnen de Maatschappelijke Stage leren de leerlingen bijvoorbeeld verantwoordelijkheid te nemen.

De leerlingen leren zijn of haar sociale vaardigheden te ontwikkelen. Leerlingen leren dat de samenleving iets is wat je met anderen maakt. Binnen de Maatschappelijke Stage leert de leerling anderen te helpen. Men leert naar zichzelf te kijken, doordat men omgaat met een andere doelgroep of generatie. Een Maatschappelijke Stage is dus puur voor de persoonlijke

ontwikkeling van de jongeren, maar heeft ook positieve effecten op alle andere daarbij betrokkenen.

Binnen het bovenstaande verhaal blijkt dat de volgende vaardigheden nodig zijn om een goede Maatschappelijke Stage te lopen.

Zo moet een leerling:

- goed kunnen communiceren op niveau van de doelgroep.
- behulpzaam kunnen zijn en niet alleen aan zichzelf denken.
- kunnen samenwerken, met iemand van een andere doelgroep.
- kunnen reflecteren naar zichzelf. Zichzelf vragen durven te stellen, of het wel goed was wat hij of zij deed.
- de doelgroep weten te motiveren en enthousiasmeren.
- kunnen observeren.
- kunnen plannen en organiseren.
- prioriteiten kunnen stellen.
- kunnen anticiperen.
- probleemoplossend te werk kunnen gaan.

De hierboven genoemde vaardigheden zijn burgerschapsvaardigheden die binnen een Maatschappelijke Stage aan het bod zullen komen. En het is interessant om te kijken of deze vaardigheden binnen de les LO-2 aangeleerd en aangeboden kunnen worden zodat deze van meerwaarde zijn voor de Maatschappelijke Stage. Indien deze vaardigheden binnen de les LO-2 verbeterd kunnen worden, zal de Maatschappelijke Stage nog beter kunnen verlopen.

2. Welke vaardigheden gevraagd binnen het vak LO-2?

Om te kijken welke vaardigheden staan er in het examenprogramma.

Examenprogramma LO-2

De relevante eindtermen van het kerndeel

LO2/K/2 Basisvaardigheden

De kandidaat beheerst een aantal basisvaardigheden.

De kandidaat kan

1. zelfstandig leren en werken
 - een aanpak kiezen voor het uitvoeren van een opdracht
 - een planning maken
 - het eigen werk organiseren en op methodische wijze uitvoeren
 - de voortgang van het eigen werk bewaken
 - een eenvoudige product- en procesevaluatie maken;
2. in het leer- en werkproces adequaat omgaan met zichzelf en anderen
 - sociale conventies in acht nemen
 - overleggen en onderhandelen met anderen
 - taken verdelen
 - zich aan afspraken houden
 - rekening houden met anderen
 - kritiek geven en incasseren
 - een eigen standpunt innemen en verdedigen
 - samen met anderen werk uitvoeren en presenteren;

3. tijdens taken op het terrein van bewegen en sport de Nederlandse taal functioneel gebruiken en op basaal niveau berekeningen uitvoeren;
4. voldoen aan algemene gedrags- en houdingseisen die worden gesteld aan werknemers en vrijwilligers in het (werk)veld van bewegen en sport (initiatief nemen, inzet tonen, prestatiebereid zijn, verantwoordelijkheidsgevoel tonen, zelfstandig werken, etc.)

LO2/K/3 Leervaardigheden in het vak lichamelijke opvoeding

De kandidaat beheerst een aantal strategische vaardigheden die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen.

De kandidaat kan

1. de verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid van zichzelf en anderen in bewegingssituaties door blessurerisico's te vermijden, adequaat en veilig om te gaan met toestellen en spelmaterialen en hygiënische voorschriften te volgen;
2. individueel of samen met anderen bewegingssituaties inrichten en deze op gang brengen;
3. regelende taken uitvoeren, zoals hulpverlening, begeleiden van een spel, geven van eenvoudige aanwijzingen en maken van organisatorische afspraken;
4. in bewegingssituaties overleggen en samenwerken in teamverband, zoals verdelen en wisselen van taken en rollen, leiding geven en ontvangen en maken van en houden aan afspraken;
5. in bewegingssituaties omgaan met elementen als lukken en mislukken, verlies en winst;
6. verschillen in prestatieniveau, motieven, interesses, culturele achtergronden en geslacht hanteren binnen bewegingssituaties;
7. een mening geven over eenvoudige actuele maatschappelijke en ethische onderwerpen uit de wereld van sport en bewegen die passen in de eigen belevingswereld of die voortkomen uit eigen (recente) ervaringen met bewegingsactiviteiten;

Het vakspecifieke deel van het examenprogramma LO2 voor vmbo bestaat uit de volgende onderdelen

Bewegen (domein LO2/K/4 tot en met LO2/K/9), *Bewegen en regelen* (LO2/K/10), *Bewegen en samenleving en gezondheid* (LO2/K/11).

Bewegen en regelen

LO2/K/10 Reguleringstaken

De kandidaat kan de volgende reguleringstaken uitvoeren:

regelen in de rol van beweg(er):

1. bewegingssituaties op een veilige manier inrichten, aanpassen en eventueel ontwerpen, waarbij
 - materialen op een zorgvuldige manier worden gebruikt
 - verhoudingen, aantallen en afstanden in overeenstemming zijn met het niveau van de deelnemers;
2. afspraken maken over (spel)regels en de verdeling van taken binnen een bewegingssituatie, waarbij
 - rekening wordt gehouden met de interesse en de mogelijkheden van de deelnemers;
3. de verschillende ondersteunende taken die nodig zijn binnen een bewegingssituatie vervullen, waarbij
 - de ondersteuning bijdraagt aan een goed en veilig verloop van de bewegingssituatie
 - de ondersteuning is afgestemd op het niveau van de deelnemers

- de ondersteuning plaatsvindt door aanmoedigen en stimuleren;
- 4. het verloop van bewegingssituaties beoordelen en waarderen, waarbij
 - de prestaties van deelnemers op eenvoudige kenmerken met elkaar worden vergeleken
 - suggesties voor het veranderen en aanpassen van de bewegingssituatie worden gedaan en uitgevoerd;
 - één van de volgende regelende rollen uitvoeren:
- 5. als organisator; een keuze kunnen maken uit verschillende organisatievormen en deze uitvoeren, waarbij
 - een keuze wordt gemaakt voor een geschikte organisatievorm bij een bepaalde bewegingsactiviteit (wedstrijd, training, competitie, toernooi, instuif, vertoning of presentatie)
 - de gekozen organisatievorm adequaat wordt toegepast;
- 6. als instructeur; een instructie geven om een eenvoudige bewegingssituatie op gang te brengen en leerlingen aan en van elkaar kunnen leren, waarbij
 - duidelijk is wat de bedoeling is van de activiteit
 - het opbouwen en inrichten van de situatie wordt uitgelegd en geregeld
 - de belangrijkste regels en afspraken voor een goed verloop van de activiteit worden genoemd
 - de uitvoering gecontroleerd wordt en aanwijzingen worden gegeven ter verbetering van de uitvoering;
- 7. als coach; het deelnemen aan bewegingssituaties begeleiden waarbij
 - de deelname aan de activiteit gestimuleerd wordt
 - een aantal kenmerkende punten in de bewegingssituatie wordt genoemd
 - punten ter verbetering worden aangewezen;
- 8. als scheidsrechter/ jurylid; het verloop van bewegingssituaties beoordelen en/of waarderen, waarbij
 - de belangrijkste regels en criteria voor de beoordeling kunnen worden benoemd
 - regels en criteria voor de beoordeling worden toegepast, rekening houdend met niveau en interesse van de deelnemer
 - beslissingen achteraf kunnen worden toegelicht.

Bewegen en samenleving en bewegen en gezondheid

LO2/K/11 Bewegen en samenleving en gezondheid

Stageopdracht

1. een (stage)opdracht uitvoeren waarbij ervaring wordt opgedaan met (vrijwilligers)werkzaamheden in het werkveld bewegen en sport, waarbij verslag wordt gedaan (schriftelijk, mondeling of andere wijze) van de opgedane ervaringen in dit maatschappelijke werkveld.

3. Welke vaardigheden gevraagd voor de beroepsoriëntatie binnen het vak LO-2?

Om te kijken welke vaardigheden staan er in het examenprogramma.

Examenprogramma LO-2

De relevante eindtermen van het kerndeel

LO2/K/1 Oriëntatie op leren en werken

De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan.

De kandidaat kan

1. de plaats van bewegen en sport binnen de gekozen sector aangeven;
2. maatschappelijke ontwikkelingen omschrijven voor zover van invloed op het beroepenveld waar bewegen en sport een rol spelen;
3. verschillende (al dan niet betaalde) beroepen noemen waarin bewegen en sport een rol spelen;
4. aan de hand van taken en functies deze beroepen kenschetsen;
5. aan de hand van taken en functies de hoofdkenmerken van de diverse typen organisaties waarin bewegen en sport een rol spelen kenschetsen (verenigingen, sportscholen, professionele sportorganisaties, zorginstellingen, therapeutische instellingen, onderwijs- en agogische instellingen, overheidsinstellingen, etc.);
6. opleidingsmogelijkheden noemen, zowel in de sfeer van beroepen als vrijwilligerswerk voor bewegen en sport;
7. eigen toekomstmogelijkheden binnen het (beroepen)veld van bewegen en sport omschrijven

Benodigde vaardigheden

Welke vaardigheden zijn nodig voor de Maatschappelijke Stage en welke van deze vaardigheden komen overeen met de vaardigheden die nodig zijn voor het vak LO-2?

Allereerst hieronder nog een keer de benodigde vaardigheden die nodig zijn voor de invulling van de Maatschappelijke Stage verdeeld:

- Een leerling moet goed kunnen communiceren op niveau van de doelgroep.
- Een leerling moet kunnen samenwerken.
- Een leerling moet kunnen reflecteren op zichzelf. Zichzelf vragen durven te stellen, of het wel goed was wat hij of zij deed.
- Een leerling moet kunnen motiveren.
- Een leerling moet kunnen observeren
- Een leerling moet kunnen organiseren.
- Een leerling moet prioriteiten kunnen stellen.
- Een leerling moet behulpzaam kunnen zijn en niet alleen aan zichzelf denken.
- Een leerling moet kunnen anticiperen.
- Een leerling moet probleemoplossend te werk kunnen gaan.

Deze vaardigheden komen terug in mn de Basisvaardigheden van LO-2:

De kandidaat kan

1. zelfstandig leren en werken
 - een aanpak kiezen voor het uitvoeren van een opdracht
 - een planning maken
 - het eigen werk organiseren en op methodische wijze uitvoeren
 - de voortgang van het eigen werk bewaken
 - een eenvoudige product- en procesevaluatie maken;
2. in het leer- en werkproces adequaat omgaan met zichzelf en anderen
 - sociale conventies in acht nemen
 - overleggen en onderhandelen met anderen
 - taken verdelen
 - zich aan afspraken houden
 - rekening houden met anderen
 - kritiek geven en incasseren
 - een eigen standpunt innemen en verdedigen
 - samen met anderen werk uitvoeren en presenteren;
3. tijdens taken op het terrein van bewegen en sport de Nederlandse taal functioneel gebruiken en op basaal niveau berekeningen uitvoeren;
4. voldoen aan algemene gedrags- en houdingseisen die worden gesteld aan werknemers en vrijwilligers in het (werk)veld van bewegen en sport (initiatief nemen, inzet tonen, prestatiebereid zijn, verantwoordelijkheidsgevoel tonen, zelfstandig werken, etc.)

Hoe kunnen we de leerlingen deze (basis-)vaardigheden (voor stages) leren?

1. Vanuit het boek **Go! Leerlingboek VMBO LO-2**

- a. Hoofdstuk Bewegen en Regelen:
 - i. Observeren, analyseren
 - ii. Organiseren

2. Vanuit **Sociaal constructivisme**

Wat je samen leert leer je beter. In lessen LO-2 wordt veel samen gespeeld en bewogen! Effectief samenwerken in groep vereist positieve wederzijdse afhankelijkheid, individuele aansprakelijkheid, directe interacties, beheersen van sociale vaardigheden en veiligheid. Leerlingen leren geleidelijk in een groep samen te werken en samen te spelen. Het geïntegreerd aanbieden en realiseren bewegings- en persoonsdoelen past naadloos in het denken over een vakconcept. In de lessen LO-2 zijn sociale vaardigheden zowel doel als middel om motorisch vaardig te worden. Maar dit dient wel planmatig gedaan te worden, omdat sociale vaardigheden alleen echt geleerd worden als ze doelbewust nagestreefd of intentioneel geleerd worden. Dit vereist een periode planning. Vaardigheden moeten wel passen bij de bewegingsactiviteit. Het moet functioneel zijn.

3. Vanuit **Activerende didactiek**

1. directe instructie
2. vragen stellen
3. samenwerkend leren
4. onderwijs leergesprek
5. betekenisvolle taken

4. Toetsvoorbeelden Vaardigheden

Onderzoeken naar vaardigheden

Op dit moment is er een groot onderzoek bezig naar kennis en vaardigheden. Een onderzoek wat relevant kan zijn gezien het onderzoek wat er in dit praktijkonderzoek wordt uitgevoerd.

Het eerste onderzoek dat bekeken wordt is interessant omdat het een onderzoek is naar de kennis en vaardigheden die nodig zijn voor mensen om zich goed te kunnen profileren op de arbeidsmarkt.

Iets wat overeen komt met dit onderzoek aangezien dit onderzoek over de Maatschappelijke Stage, een stage die de leerling voorbereid op deelname aan deze arbeidsmarkt oftewel de maatschappij.

De volgende slogan komt dan ook terug binnen het onderzoek waar naar gekeken wordt.

'Mensen met minder kennis en vaardigheden missen kansen, op de arbeidsmarkt en in het dagelijks leven'. (Piaac.nl, 2011)

Als er gekeken wordt naar de vaardigheden die nodig zijn voor de Maatschappelijke Stage en voor het vak LO-2, dan zijn dit vaardigheden die ook terug kunnen komen in het dagelijks leven. Vandaar dat dit onderzoek relevant is om te bekijken.

Het gaat om het 'PIAAC – onderzoek'. PIAAC staat voor Programme for the international Assessment of Adult Competencies. Dit is een onderzoek wat de kennis en vaardigheden van de Nederlandse bevolking in kaart brengt.

Kennis en vaardigheden die van belang zijn om deel te nemen aan de arbeidsmarkt en vooral aan het dagelijks leven. Iets wat belangrijks is voor de positie van de Nederlander en Nederland als geheel.

Onder andere het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) doet hier aan mee. Om te kijken hoe het er met de kennis en vaardigheden binnen de Nederlandse samenleving voor staat.

De informatie die uit dit onderzoek voort komt zal worden gebruikt om werkgelegenheids- en onderwijsprogramma's te ontwikkelen. Zodat elk individu zich beter kan manifesteren binnen de samenleving, economie en maatschappij.

PIAAC onderzoekt de belangstelling, houding en vaardigheid van mensen op het gebied van geletterdheid en gecijferdheid. Ook worden ICT-vaardigheden (gebruik van internet en e-mail) voor het zoeken, verzamelen en gebruiken van informatie onderzocht. Daarnaast verzamelt PIAAC informatie over de manier waarop mensen een aantal belangrijke vaardigheden gebruiken in hun werk. Het is de eerste keer dat hier internationaal onderzoek naar wordt gedaan.

Dit gaat over de vaardigheid om ingewikkelde problemen op te lossen met hulpmiddelen zoals de computer. De meeste mensen hebben in hun dagelijkse leven en op het werk al te maken met de computer. En dat zal alleen maar sterker worden. Daarom kijkt PIAAC juist naar deze vaardigheid. (Piaac.nl, 2011)

Op dit moment zijn de (deel)uitkomsten nog niet openbaar.

In 2009 is er onderzoek gedaan naar het verbeteren van sociale vaardigheden binnen de les LO. Dit onderzoek is gedaan door een student van de Fontys Sporthogeschool. Interessant om naar te kijken omdat veel van deze vaardigheden overeenkomen met de vaardigheden die nodig zijn voor een goede invulling van de Maatschappelijke Stage.

De volgende vaardigheden komen in dit onderzoek aan bod.

Tabel 1: 'Elementaire sociale vaardigheden' (Van Meer e.a., 2001, p.11)

observeren	1 waarnemen en interpreteren	
	2 non-verbaal gedrag	
	3 luistergedrag	
exploreren	4 samenvatten	
	5 vragen stellen	
	6 concretiseren	
	7 mening vragen/geven	8 gevoelens vragen/uiten
reageren	9 feedback geven/ontvangen	
	10 assertief reageren	

(Rademakers, Bauke, 2011 Sociaal in beweging : Een onderzoek naar het trainen van sociale vaardigheden tijdens de les LO.)

Van de bovenstaande vaardigheden komen vragen stellen, concretiseren, feedback geven en assertief reageren overeen met bepaalde vaardigheden die nodig zijn voor de Maatschappelijke Stage. Denk bijvoorbeeld aan anticiperen, reflecteren, communiceren en observeren.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de les LO geschikt is om sociale vaardigheden te trainen. Vandaar dat dit onderzoek heel beknopt is uitgelicht omdat er in dit onderzoek gekeken wordt of de les LO-2 kan bijdragen aan de invulling van de Maatschappelijke Stage.

Dit zijn de twee onderzoeken die het meest relevant waren met betrekking tot dit onderwerp. Vandaar dat de uitgangspunten van deze twee onderzoeken beschreven zijn.

Toetsvoorbeeld vaardigheden mbt (maatschappelijke) stage

Naam: _____ Observatie:

1) _____ Initialen: _____ Functie _____ Datum: _____

2) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

3) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

	Onvoldoende (tot 5,5)	Voldoende (5,5 - 7,0)	Goed (7,0 - 8,5)	Uitstekend (8,5 -10)
1. Communiceren	• Je communiceert af en toe, net noodzakelijk om onderdeel te laten lopen of om taak uit te voeren. • Je bent nog te vaak afwezig.	• Je communiceert zodanig dat het onderdeel wat je hebt voorbereid loopt. • Je laat af en toe nog iets horen. Dit geldt ook voor het mee doen tijdens een onderdeel	• Je communiceert duidelijk, start onderdeel goed op, en communiceert daarnaast ook regelmatig tijdens het onderdeel. • Je communiceert veel en duidelijk tijdens het onderdeel waar het aan mee doet.	• Je communiceert zeer duidelijk. • Je zet groep aan de gang. • Je geeft tussendoor aanwijzingen. • Je bent constant aanwezig.
2. Samenwerken	• Je werkt af en toe samen. Je bemoeit je weinig met het proces. • Je treedt maar af en toe op de voorgrond.	• Je werkt redelijk veel samen. • Je laat jezelf redelijk veel zien, door je te bemoeien met het proces en door aanwijzingen te geven.	• Je werkt veel samen. • Je geeft aanwijzingen. • Je komt met ideeën. • Je stuurt mensen aan.	• Je werkt goed samen. • Je stuurt mensen aan. • Je geeft aanwijzingen. • Je bemoeit je constant met het proces. • Je bepaalt in overleg wat er moet gebeuren.

Toetsvoorbeeld vaardigheden mbt (maatschappelijke) stage

Naam: _____ Observatie:

1) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

2) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

3) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

	Onvoldoende (tot 5,5)	Voldoende (5,5 - 7,0)	Goed (7,0 - 8,5)	Uitstekend (8,5 -10)
3. Reflecteren	• Je bent redelijk duidelijk in wat je vindt. • Je hebt af geen eigen mening. • Je weet soms wat je goed of fout vind gaan.	• Je hebt een duidelijke mening maar kan deze mening nog niet erg goed onderbouwen. • Je weet wel wat je fout hebt gedaan maar kan niet goed onder woorden brengen waarom, (of hoe dat kwam).	• Je kunt duidelijk vertellen wat je goed en fout doet. • Je hebt een duidelijk mening. Je doet wat met aanwijzingen. • Je kuntt gemaakte keuzes uitleggen.	• Je bent heel duidelijk in wat je wel en niet vindt. • Je hebt een duidelijk eigen mening. • Je weet goed wat je fout en goed hebt gedaan. • Je gaat goed om met kritiek en gebruikt dit om zich te ontwikkelen. • Je kunt gemaakte keuzes goed onderbouwen.
4. Motiveren	• Je motiveert af en toe. Je doet dit tijdens de activiteit.	• Je motiveert redelijk veel. zowel voor, tijdens al na het onderdeel. • Je bent nadrukkelijk stimulerend aanwezig.	• Je motiveert veel. • Je bent nadrukkelijk aanwezig. • Je probeert ook individueel te motiveren	• Je motiveert zowel in groepsverband als individueel. • Je bent nadrukkelijk positief en stimulerend aanwezig.

Toetsvoorbeeld vaardigheden mbt (maatschappelijke) stage

Naam: _____ Observatie:

1) _____ Initialen: _____ Functie _____ Datum: _____

2) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

3) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

	Onvoldoende (tot 5,5)	Voldoende (5,5 - 7,0)	Goed (7,0 - 8,5)	Uitstekend (8,5 -10)
5. Observeren	• Je observeert af en toe. • Je bent je nog niet bewust waar je op moet letten.	• Je observeert redelijk. • Je weet waar je naar kijkt maar weet nog niet hoe je hier op in moet springen.	• Je observeert goed. • Je weet wat je ziet, wat je er aan moet doen en wat het effect heeft.	• Je observeert zeer goed. • Je ziet precies waar het goed of fout gaat. • Je springt hier snel op in en past het aan. • Je kan wat je ziet omzetten in een mening en omzetten in aanwijzingen.
6. Organiseren	• Je krijgt onderdeel moeizaam op gang. • Je deelt moeizaam in. • Het duurt lang voordat de groep aan het werk is.	• Je deelt groep in. • Je krijgt een onderdeel redelijk snel op gang.	• Je kunt snel aan de slag. • Je bent duidelijk. • Je deelt de groep makkelijk in.	• Je bent duidelijk. • Je werkt effectief, onderdeel is snel aan de gang. • Je weet antwoorden op alle vragen. • Je deelt makkelijk en snel in.
7. Prioriteiten stellen	• Je stelt prioriteiten maar komt deze nog niet goed na.	• Je stelt prioriteiten en komt deze ook na, maar controleert nog niet voldoende genoeg.	• Je stelt prioriteiten, controleert deze en komt deze ook na.	• Je stelt prioriteiten, komt deze na, springt hier op in, past aan, controleert en bent duidelijk in wat je wilt.

Toetsvoorbeeld vaardigheden mbt (maatschappelijke) stage

Naam: _____ Observatie:

1) _____ Initialen: _____ Functie _____ Datum: _____

2) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

3) _____ Initialen: _____ Functie: _____ Datum: _____

	Onvoldoende (tot 5,5)	Voldoende (5,5 - 7,0)	Goed - 8,5)	Uitstekend (8,5 -10)
8. Anticiperen (vooruit kijken)	Je anticipeert af en toe maar reageert nog te laat.	Je anticipeert redelijk. Je past aan en weet wat je moet doen in bepaalde situaties. Je controleert dit echter nog niet.	Je anticipeert snel. Je past snel aan. Je controleert af en toe je aanpassingen en je weet wat je moet doen.	Je anticipeert zeer snel op de situatie en je past het aan. Je weet wat je moet doen en controleert constant of aanpassing loopt.
9. Behulpzaam zijn	Je helpt anderen alleen wanneer het gevraagd wordt.	Je helpt anderen als het gevraagd wordt en af en toe vanuit eigen initiatief.	Je helpt anderen daar waar nodig zowel gevraagd als ongevraagd en vanuit eigen initiatief. Je weet wanneer je moet helpen en wanneer je hulp nodig is.	Je helpt ongevraagd, vanuit eigen initiatief,. Je weet precies wanneer en waar je nodig bent.
10. Probleem-oplossend werken	Je merkt probleem op maar komt niet met een oplossing.	Je weet wat het probleem is. Je weet de oplossing maar kan dit moeilijk verantwoorden aan de rest van de groep.	Je weet wat het probleem is. en weet een oplossing. Je kunt dit aangeven aan de groep en samen toewerken naar die oplossing.	Je weet wat het probleem is. Je weet de oplossing en kan dit aangeven aan de groep en samen toewerken naar die oplossing. Je stuurt deze mensen aan om het probleem op te lossen.

Eindbeoordeling stage

Naam:		Klas:		Datum:	
Stage samen met					
Beoord					
1)					
Criteria	Beoord				Opmerkingen
	O	V	G	U	
1. Communiceren					
2. Samenwerken					
3. Reflecteren					
4. Motiveren					
5. Observeren					
6. Organiseren					
7. Prioriteiten stellen					
8. Anticiperen					
9. Behulpzaam zijn					
10. Probleem oplossen					
Algemeen oord					Cijfer:
Opmerkingen:					
• . • . • . • . • .					
Onvoldoende (tot 5,5); vold			8,5); uitstekend		

Vaardigheid

